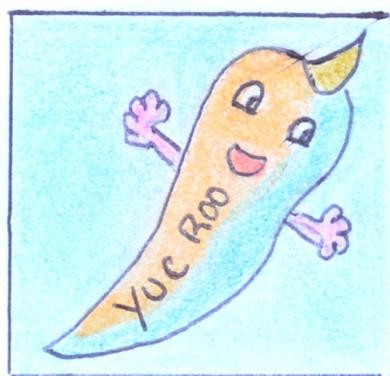

K'AAAXO OB YEETEL
XIIWO'OB KU
TS'AAKO'OB

K'AAXO'OB YEETEL XIIWO'OB
KU TS'AAKO 'OB

K'AAKO'OB YEETEL XIWOO'OB
KU TS'AAKO'OB

AJ TS'IIBO'OB

AKE HUICHIM ISELA
CAJUN CAMUL ADOLFO
CANTE GONGORA CARLOS MANUEL
CHAN MAY GUADALUPE
PAREDES WICAB WILLIAM
PUC POOT YOISMA
SATAMARIA AKE JUAN
UKAB NAAL CANDELARIA

E'ESAJIL

. Le aanaltea' beeta'ab ye'etel u yaantaj junmuuch' j-Ka'ansajo'ob, u tia'al ma' u xu'ulul u meyaj le uuchben ts'aako'ob, suuk u becta'al tumen le nuchuch maako'obo', leti'obe' ku tsiki-ko'ob le K'aaxo'obo', le o'olal ken u kolo'obe', yaan u K'aatiko'b u yu'ubo'ob ti' yuumtsil wa je' u beeytal u kolk'o'obe'.

Le ts'iibo'oba' ku tsikbaltiko'ob ba'ax xi i-wilo'ob ku meyaj ti' le mjen Kajtalilo'ob tia'al u ts'akiko'ob jejelas K'oja'anilob, bey xan ku t'aan, tu'ux ku yantal le wiiwo'obo', bix u paajtal u K'ajoolta'al wa leti', bix u ma'a K'a'antal le ts'aako'obo', bix u yuuk'ul, ba'ax suutukil ye'etel buka'aj K'in je' u beytal u yu'uk'ulo'obe', ku ya'alik xanti' mak'o'ob je'el u ts'aabale'.

Le ts'aako'oba' ma' kojta koobi', je'el u beeytal a kaxtik chen nats ta wotoche', wa chen ta kajtali'.

K-pa'atik ka utsil meyanaktech le much' meyaj jeela', tia'al ka'a kaxt a tojóolal yeetel a la'atsilo'ob, bey xan tia'al ma'a a tu'ubsik le K'ajoolal yaan ti' le K-chi'i-halo'ob.

U TSOOLOLIL TS'IB

CHAKAJ

Le che'a nu yantal iich n'aax che'en je'e ba'ax k'iine', ku nojochtal u che'il, u pache' ku selanhil, u le'e mejentako'ob, ku yantal u lool k'an k'antak, be'y xan ku yantal u yiich, ts'o'okole' jach jejek'kil.

Le che'a ya'ab k'ojanilo'ob ku ts'akik, ichilo'obe':

U le' le chanaja' ku ts'akik wach'k'a jaani'l yeetel wa yan ba'al taak'aj tu choochel.

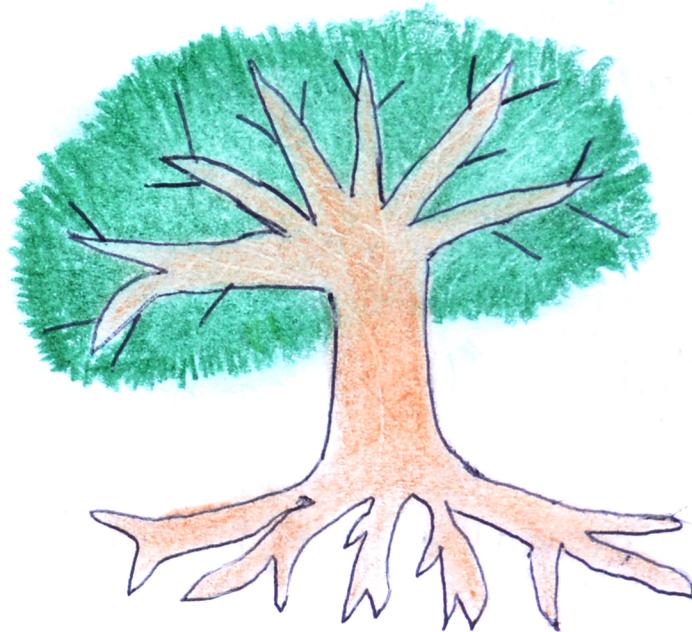
Táanile' nu ye'ensa'al yáab u le', ts'o'okole' ku ts'abal ti' junp'éel ch'óoy ku yayach' k'ata'al, ka páatik jun sóutuk ka wilik wa ts'o'on u p'aatal jojolhil le ja'o, ka maytik, ka t'ojik ti', junp'éel núukul u tia'al u láalal, tu jo'onel le paalo', ma tun xantale' le paalo' k'aabeet u chach'k'ajal ti'olal u máansik le

báal u luk'mo, wa ma' tu mansaje' yan
u ka'a ts'abal' u jeel ti'.

Kiu ts'abal ti'; mejen paatal chen u luiko'ob
baal k'as.

Canté Góngora Carlos Manuel.

CHUKUM

Le che' je'ela' ku kuxtal ichil nukuch kelem che'o' ti' u petenil yucataan, je'el u beytal u kaxtaal ti' tulaaikal ja'ab, ba'axe' le ken k'uchuk u k'iinilo'ob fu'ux ku K'aaxkal ja'e'ku ya'abtal u le'o'ob, chen k'uchuk le yaaxk'iino' ku laaj lu'ubul u lc', chen ch'ilib ku p'aatal u che'il.

Le chukumo' je'el u beytaal u k'ajolta'al tumen sak u che'il yéetel yaan u k'iixel.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

K'iinam koj

¿ Bix u maak'anta'al?

Ku paana'al u motts, ku ch'a'abal u muunil u motts, ku p'o'obol, ku ts'o'okole' ku k'u'utul u

tia'al ka' jóok'ok u k'aab.

¿ Bix u ts'aabal?

Ku ch'a'abal ti' mejen woowol piits' u
k'ab le mootso', ts'o'okole' ku t'o'otol tu
joolilil le koj ku k'inamo', wa ka wu' yik
ma mane', ka ch'a'ik u jeele' ka ka' ts'aiki.

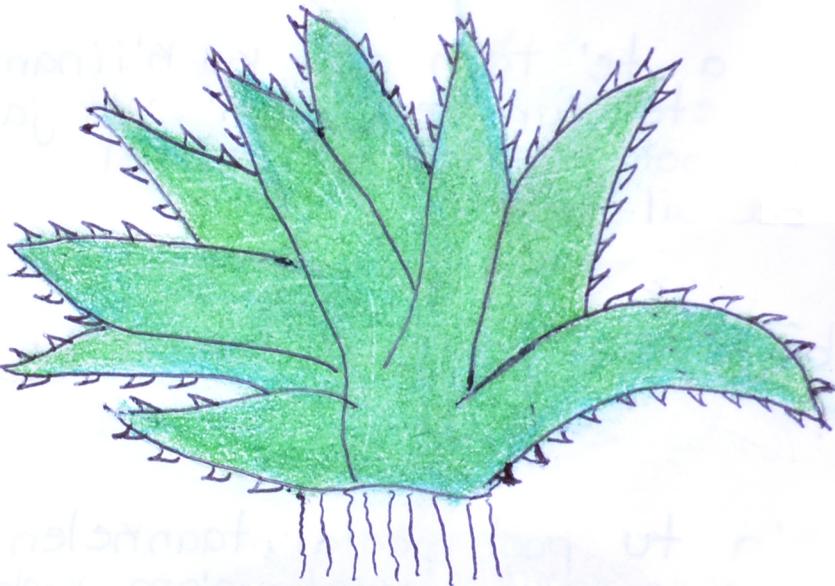
Lela' je'el u beeytal u meyajtech ti' tu
lakal junp'eel k'iine'.

¿ Ma'ax ti' u beeytal u ts'aabale'?

Je'el u beeytal u ts'aabal ti' nukuch
mako'ob beey xan ti' mejen paatal.

Santamaría Ake' Juan

JUNPETS'K'IN KIJ

Le junpets'k'in kija' pañ'bil u becta'al,
je'e tuux ka'a paak'ke' je'el u kuxtale' tu
paakha x wiinal yaah tumen ma'a neetsi' kex ma'a
u kandantale' ma'a taan u kíimil, nuuntak u
taajal, ya'ax; ts'oko'ole' yaan u mejen k'i'ixel
u xuul' yeetele k'as pupuch' hil u chowak le'.

¿ Ba'ax nu ts'ankin?

K'i'inan pol

¿ Bix u máak'anta'al?

Ku xo'oto juntaaj junpets'k'in kij

Ku jaw xujta'a, ku ch'a'aba u naoye ku
ts'aa ba siista ichil u nu'unulil siis, le
chen siis lake ku jo'osa'al

č Bix kun beetbil?

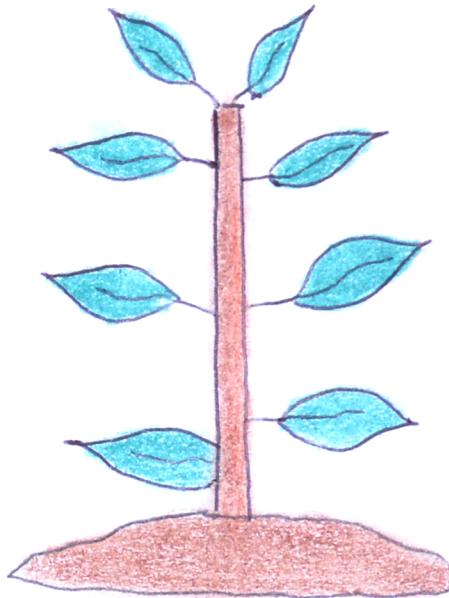
Ku ta'ak'a te' taan pool ku k'iinamo'
ku k'a'axa yéetel jun xeet nook'. Wa jach
ya le k'iinan poolo, doxten ti'junp'eeł
k'iin kun beetbil 'beya'.

č Maaxo'ob jc'el u pāajtal u tak'ik tu
poole?

U ta'ak'a tu pool paalal, taankelen
paalal, nukuch wiinik yéetel yo'om x-chup.

Pue Poot Yolisma.

KI'IBOK LE'

U paak'alil nuñuch ki'ibok le'e je'el u paajtal u pa'akal chen yo' lu'um, waa ti' junp'it lu'um ts'aaja'an ich junp'eel chan laak ku ts'aabal yo' koot. Ku yantal tu laakal u wiinalilo'ob ja'ab, tu k'iinilo'ob yaax k'iné h'a'abet u joya'alta'al tia'al ma u niimi. Le paak'ala ma'ach u k'aantal, jayal ku beetik yo' lu'um. Waa yo' koot ts'aaja'an u chan lahilé choojol ken u beete', u le'o'o be' chan sak ya'axtak, u chomahilé' taanchu'umuk ti' junp'eel náab, chan pintako'ob, ma je'ex u jayil u laak' le'o'o be', chen machaq'ake' yaan u book.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

Te' paak'al je'ela' ku ch'a'abal u le'tia'al u ts'akik saasa'akaal.

¿ Bix u máak'a'antal?

Ku t'o'okol óoxp'éel u le', ku waalk'a'a-ta'al yok'ol xamach chokokuunsa'an, chen ts'o'okoke' ku yet's'a'al u k'aab ti junp'éel Chan x-joop tia'al laalbil tu chi'le k'oj'a'ano!

¿ Bix u yu'uk'ul?

Le ts'aak je'ela' ku yu'uk'ul ja'atskab k'iin, tanchuumuk k'iin, yéetel oknaj k'iin.

U k'aab óoxwaal ken u yuk' le k'oj'a'ano'.

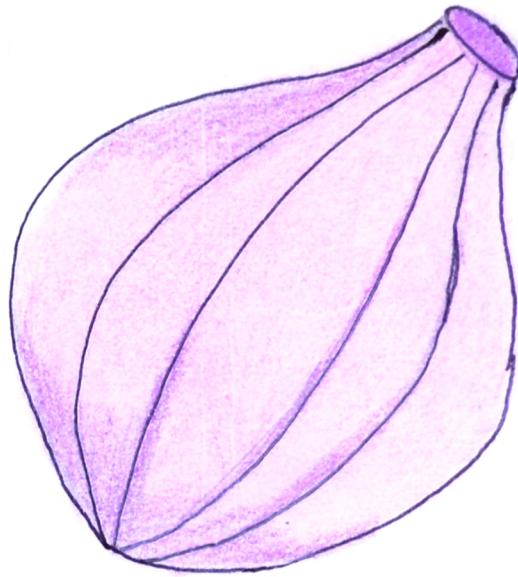
Yaan u yukiik tals ken utschajak.

¿ Maaxo'ob je'el u paajtal u yukiik?

Je'el u beeytal u ts'aabal ti' mejen
paalalo'ob yéetel ti' nukuch máako'ob.

Aké Huchim Isela.

KUKUT PAAP

Le kukut paapo' ku pa'ak'al ti' ka'an-che', tu la'akal ja'ab ku yaantal, tumen ku joya'ata'al.

Le kukut paapo' yaan u book, ya'ab u mejen koj tut's'ta ko'ob, to'antak yeetel u sool.

Ti' le kukut paapo' ku ch'a'abati' junp'eel u koj tia'al ts'aak.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

Ku ts'akik k'iinan xikin.

¿ Bix u maak'anta'al?

Ku chonokinsa'al junp'eel u koj, ku ts'o'okole' ku to'obol yeetel junxo'ot nook', ku ts'o'otol te' xikin ku k'iinamo'.

č̄ Biix u ts'aabal?

Ku fo'obol yéetel jun-xeet' nook' ts'o'
hole ku ts'o'oto tu joo! u xikin le tu'ux
ku k'i'inamo. Ku ts'e'elel chen sisak.

Wa ma' maane'e ku ka' ts'aabalti'
tak doxmal. Icla' je'e u ts'abal ti'
meejen paalal yéetel nukuch maak.

Vocab Naal Candelaria.

K'ÚUTS

Le k'aaxa' ku jo'ok'ol tu junal, bey xan je'e u beytal u pääkate', tu laakal k'ii-no'ob yan, tu winalilo'ob ja' ja'alile' ku nojochtal u le' yéetel ku yaantal u sals lool, bey xan u yíich, te' tu yiicho' ku yaantal u nek, chen yijake' ku lu'ubul lu'um, ts'ókole' ku jooko, lela' ku yaantal ti' chak lu'um wa ti' box lu'um.

U le' le k'úutsa' ku ts'akik ek'k'umenil yéetel k'inaan baakel, u ti'al u ts'akik le jeela', taaanile' yan u t'ookol u le', ku tikinkusa'al, ken tijké' ka ts'amik yéetel alcohol ti' jünpeel chuj, ka päätik u man kex ka'ap'el k'iiin u ti'al u ts'amal tu bel.

U ti'al u ts'akik le ek'k'umenila' ka jo'osik le le'o' ka tak'iik le tu'ux yajo', ka päätik jun súutuk, ken ts'ojke' ka tselik.

U / ti' al a ts' anik le k'iinaan
baanelo' ka jo'osik le le'o' ka tak'iik
xan te tu'ux yajo', ka cha'ik jun xoot'
nook' ka k'axik, lela' yan a beetik ken
xiikch chital, b'ey ken a beet sansamal.

Canté Góngora Carlos M.

LÁAL

Le k'aax je'ela' ku yaantal tu lu'umil jayal lu'um, sée'b a wiilik, tumen sak u che'il, ts'o'okole u le'e tsatsaphil, ku yantal tu laakal u k'iinil ja'ab, ma' tu kiimil tumen u ts'u'e ya'ab ja' ku chunik tu wiinalilo'ob ja'jalil, ku ka'antal kex óox wa kan saáp u p'isil, ts'okole' ya'ab u mu'uch' kuxtalo'ob.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

U le' laala' ku ts'akik k'iinan pool.

¿ Bix u maañ'anta'al?

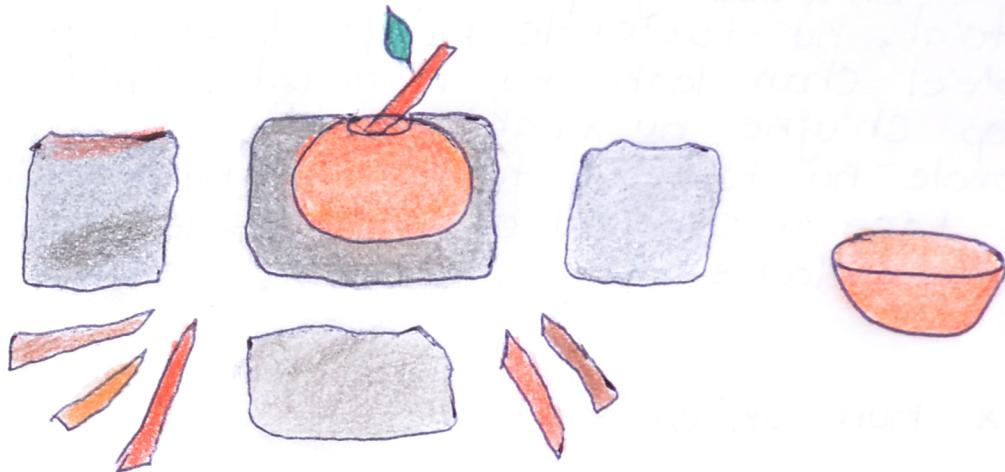
Táanile' yaan a t'okik u x-mumun le, ts'o'okole' ka ch'a'ik kex kan wáal u le', ka takik ta pool, ka pa'atik u ch'i'ik le, tu'ux ku k'iinamo'. Wa ma' maane'e ka ka ts'a'ik u jeel.

‘ Maaxo’ob ti’ ku ts’aabal? ’

Le ts’ak lela’ ku ts’abal ti’ nukuch
máak.

Cahum Canul Adolfo.

PAJ PAK'AAL

Le paj pak'aalo chen tu jun ku joo'hol ich u ta'anhabil nucuch ma'akob, ich lu'um tu'ux ma'a cheej tuunchil, wa pak'bil ka'a beeta'akej je'e tu'ux ka'a pa'aki kej je'elu kux tale'. Saktak u loolanki tu wiinalil máarzo, ciábril, yo'osal tu wiinalil julio tak octubre, jach ma'an jijichki u yiich.

Le páak'al je'ela ku k'a'a bejta ti' janal yéetel ti' ts'aak, ku ch'a'abal u le' yéetel u yiich, u yiicho'oba ya'axtak tu muuhil, le chen nuukchaj ke' ku is'antal.

¿Ba'ax ku ts'akik?

Ya'ab k'oja'anilo'ob ku ts'akik, ichil hanp'éel le k'oja'anilo'ob ku ts'ajha' leeti'o be': sáasa'a kaa'lilo yéetel ku xibix e'ehu-me'enil.

č Bix u maak'anta'al ti' saasa'akaal?

Ku ch'a'abal junp'eel pak'aale ku jaw
k'uupta'al, ku ts'o'okole ku ye'ets'el iich
junp'eel chan laak, ku ts'aabal junp'eel
x-joop ch'ujke ku xa'ak' ta'al, ku
ts'o'okole ku ts'aabal te n'aak'o ku júuyta'al,
ma'a taan u ch'éenel u júuyta'al, le chen
haajak u looke ku jo'osa'al te' n'aak'o.

č Bix kun uk'bi?

Ku pa'ata'al u chan siistal, le chen
p'aataan k'iinle ku ts'aabal uk'bi te wiinik
jach yaan saasa'akaalti'o, oóxten ti'
junp'eel k'iin kun uk'bi. Wa chanpaale'
junp'eel chan joop ken u yuk'i, wa nojoch
wiinhe tu laakal le junp'eel pak'aal ye'ets'o.

č Maaxo'ob je'el u páajtal u yuk'ke'?

Je'e u yu'uk'u tumen paalal ye'etel nuukuch
wiinik. Ma'a taan u yu'uk'uj tumen yo'om
x-chup mix tumen chanpaal.

č Bix u máak'anta'al ti' e'ekume'eni?

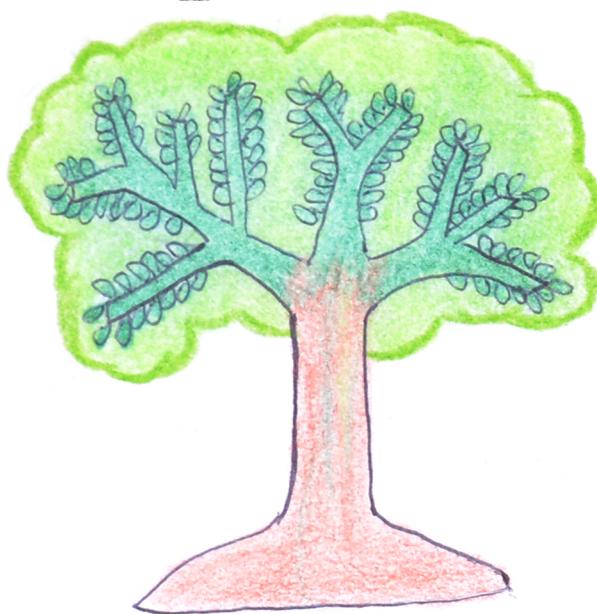
- Wa yaan ba'ax úuchtil wiinik jach yaj
tu beetaj u e'ekume'ental u wiinkilate ku
ch'a'abal junp'eel paj pak'aale ku muukul

171259
ichil u choko ta'anil k'ooben, ts'o'okole jo'osa'al
ku pa'ata'al u chan sistal, jach k'iinale ku
jaw xoj ta'ale ku jan ts'abal te' wiinik u
jajan chu'uchu k'aabo, cheen ba'axe yaan
u ts'ábal juntuy ta'ab. Wa yo'okabil
yaan le e'eku me'enilo, ku ye'ets'e u k'aab
le pak'áalo ku chu'ulu le piits yeetelo ku
taaka tóux e'ekume'eno.

Wa' le wiinik tu chu'uchu k'iinale
k'aabo le paj pak'áalo, ma'a páajta lu jan
yúuk'ik sis ja'.

Puc Poot Yolisma.

PICHI'

Le che' je'ela' ku pa'akial, ts'o'okole'
ku jook'al xaan tu juuna, lela' ma'a tech u
yaantal k'aax, chen ich kaj, u chc'ile' ku
soolankil, ku yaantal u lool yeetel u kiibok
yiich, ku jaanta'al meen máak yeetel
mejen chiich'ob. Ku yaantal tu wiinalil
aagosto yeetel Septiembre.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

Ku ts'akik juubul naki'.

¿ Bix u máak'anta'al?

Ku kaxta'al u x-mumunle' ku yen sa'al
jun chaach, ku p'o'obol, ts'o'okole' ku
yayach k'a'ata'al, ku ts'o'okole' ku mayta'al
yeetel nok' u k'aabo.

č'Bix u yuuk'ul?

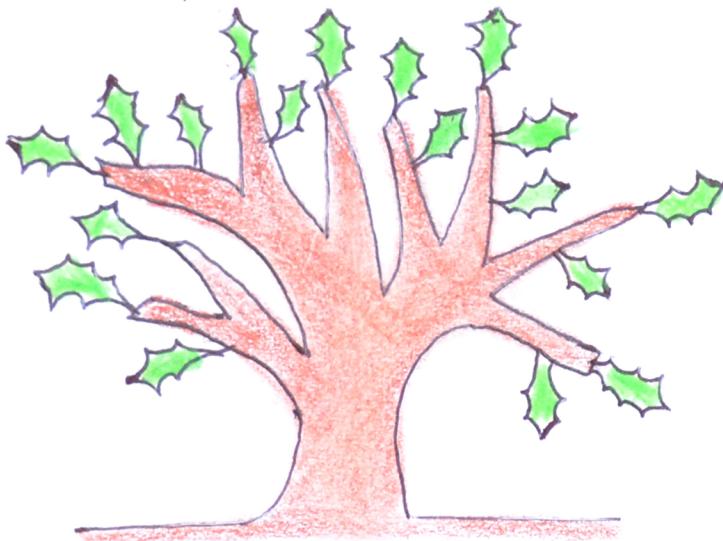
Le je'ela' yaan kex chumuk lu'uch u
k'aab, ts'o'okole ku yuuk'ul óoxten ti'
jup'eel k'iin.

č'Maaxo'ob ti' ku ts'aabal?

Le ts'aka' je' u bextal u ts'aabal ti'
mejen paalale' wa ti' tankelen paalal.

Paredes Wicab William.

POMOL CHE'

Le u che'il le pomolche'a nu yaantal
tu tu'umilo'ob Campech, Yucatán yéetel
Quintana Roo, le che'a buul ja'abil yaan,
chen ba'ale' tu wiinalilo'ob yqax k'iine ku
u le', ku ts'o'okole' nu p'aatal mina'an u
yiits, chen tu wiinalilo'ob ja'aja'abil ya'ab
u le' yéetel u yiits. Ya'abach máako'ob
ku ch'a'ikno'b u ti'al ts'aak.

¿ Ba'ax nu ts'aak'in?

Lela' nu ts'aakin xooto'ob, yayaj chi'
yéetel ch'ujuun k'i'ik'el.

¿ Bix u máak'anta'al?

Ka machik u yiits le che'a, keex
lajun u ch'ajil ti', ka ku'ultik yo'ok'ol

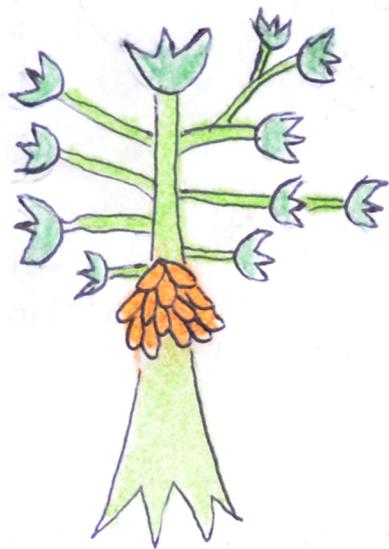
tu'ux yaan le yaajo', ku ts'o'okole, ka k'axik yeetel junp'eel nook', lela' yaan a beetik ka'ateen ti' junp'eel k'iin, ken jook'ol k'iin yeetel u chiinil k'iin.

U ti'al yayaj chi'e ka machik junp'ed nooke', ka ch'uulik yeetel u yiits le che'o, ku ts'o'okole ka cho'ik u yaak', le k'oja'anila' chen ti' mejen paalal ku ts'a'ik.

U tia'al le ch'uujuuk k'ilikelo' ku ma'acha junchaach u le' wa lajunp'eel u le', ka chakik yeetel junp'iisil ja', ken ts'o'ok u looke' ka wensik, ka siiskuntik, ku ts'o'okole ka wuuk'ik saansamal, u naj a wuuk'ik ti' junp'eel wiinal.

Chan May Guadalupe

PUUT

Le che'a ku pa'ak'al tankabil, le chen jok'oke' ku joya'altal sansamal, u le'e ku nojochtal beeyxan u yiich, u che':; le jach kachk'alak. U yiiche' tu muunile' ya'ax, chen yiijake' ku chak k'ank'anta, tu wiinalil maayo yéetel juunio ku t'oooko u tia'al jantbil.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

Ku meyaj tia'al u lu'usa'al u yiik'el nak'.

¿ Bix u yuuk'ul?

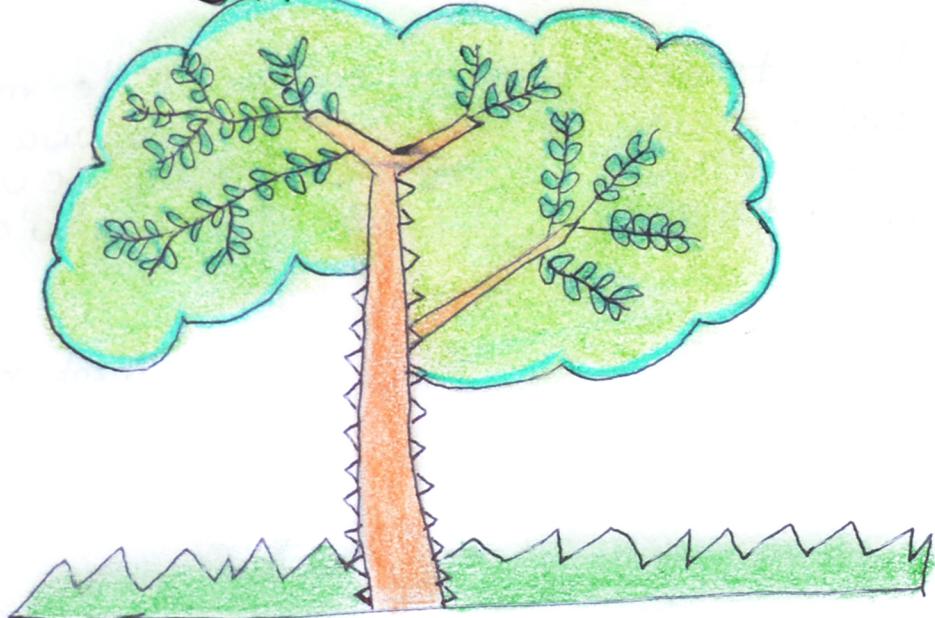
Le k'oj'a'ano ku yuuk'ik óoxteen ti' jun p'éel k'iin, le chen sasake' le k'oj'a'na yaan u mansik le yiikelo, wa ma'a tu mansaje' ku ka' mak'anta'al u jccl.

¿ Maxo'ob ti' ku ts'aabal?

Le ts'aka yaan u ts'abalti' le mejen paalalo'ob jach puruch u naki'o'ob, wa ket ku scen k'iinam u nako', beyxaan je u beytal u ts'aabal ti' nukuch maako'obe.

Paredes wicab William.

SIINA'ANCHE'

Le che'a ku yantal k'aax, ti: k'aank'ab lu'um, ku yantal tu laakal ja'ab, ba'axe' le ken k'uchuk ja'aja'alile' ku ya'abtal u le', yeetel le ken k'uchuck le le yáax k'iinile' ku laj lu'ubul u le'.

Le siina'anche'o' seeb je'a k'ajo'oltike' tumen la chuup u che'il yecetel k'ii'x, wa ka kachik u le' ku ki'i'bontal u book.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

Chi'ibal nak'.

¿ Bix u máak'a'anta'al?

Ku ch'a'abal oxp'eel u le', ku ts'qbal

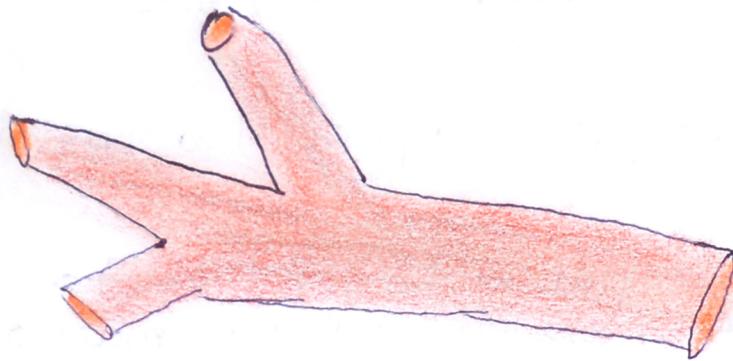
ti' junp'eel yaan chuumuk u jati', ts'okole'
ku ya'ach'ta'al le chen tatchajke' ku
maayta'al u tia'al uk'bil, beyxan je'el u
beytal u ts'a'abal ta'ab ichile'.

¿ Maaxo'ob je'el u paajtal u yuuk'ike'?

Je'el u beeytal u ts'aabal ti' tan kelem
paalale' beeyxan ti' nukuch mo'ako'ob.

Santamaría Ake Juan.

TÁANKAS CHE'

Le u che'il le x-taankas che'o nu yantal
ti' k'ankab lu'um, chak lu'um, wa box lu'um,
ku ka'analtaj u che'il, ku chukik lajun wa
ka'a lajun saap up'iisil, ts'u'uy u che'il,
ku kaanantalo'ob u ti'al u beeta'al naj, u
le'e mejentak, tu laakan ja'ab yaan.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

Le che'a ku ts'akik saasak' wiinkilil.

¿ Bix u máak'anta'al?

Le che' le'ela' nu paana'al u moots, ku
xo'ot'ol tia'al u li'isa'al, cheen tij'ne' ku
jo'ocha'al u mejen xiizel, t'en t'so'okoke'
ku xa'an'ta'al yeetel Chamal yeetel alcohol.

¿Bix u ta'an'al fu'ux saak'?

Le Chen ts'okok u xa'ak'ta'ale' ku
pe'enel te tu'ux saak'o ku pa'ata'al
u maan kex jun suutuk k'iin, wa ma'
maanee' ku ka' ts'a'abal u jeel, bey
kun beetbil tak cheen maanak.

¿Maaxo'ob ti ku ts'aabal?

Le ts'aak jeela', jeu, beytal u ts'abal
ti nukuch maak tak ti paalal.

Cahum Canul Adolfo.

U LE' PAK'AAL

U che'il pak'aale' ku yaantal tu tankabil nojoch mako'ob. U che'ile' ku nojochtal, ya'ab u le' ya'ax, ku loolankil yaax k'iin u loole saktako'ob, u yiiche' wolistik. Ku ch'a'abal u muunil u le' tia'al u ts'aaka! siis naki'.

¿ Bix u maak'anta'al?

Ti' junp'eel luuche' ku ts'aabal chochoja', ichile' ku laala'al lajun u muunil u le' le' pak'aalo ku p'atal junsut yo'olal u cha'rik u kilil. Chen siisalke' ku yuukul u ja'il ti' tulaaikal k'iin.

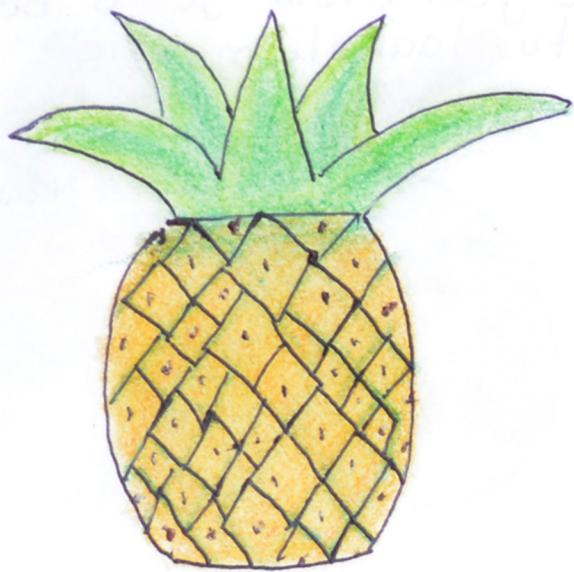
¿ Bix u yuuk'ul?

Chen a wu'uy yaantech iik'e', ka' ch'a'ik ta'an chumuk lu'uche'e' ka wuk'ik wa

ma' maane' ma' tu xantale' ka ka'
uk'iik u jeel, lela' je' u beytal u ts'aq-
bal ti' tu laakal maahe'.

Vicab Naal Candelaria.

U SOOL CHIM

U paak'alil chiime', ku yantal ti tu láakal u kaajil wáa u lu'umil México, je'el u beeytal u pa'akal taankab, wáa ich kool, ku yaantal tu wiinalil junio. U kuuwuli chiime chowaktak u le', yaan u k'iixel u sul, ya'ax u le', u le', u yiiche' tu ts'u' ku yantal yeetel yaan u k'iixel. Yaan u pa'atal u k'antal, ku nojochtal kex junp'éel naab yeetel u laak' taanchuumuk.

¿Ba'ax ku ts'akik?

Ti' chiime' ku ch'a'abal u sool tia'al u ts'akik wáa u lu'usik tounich tu yis máak.

¿Bix u maak'anta' al?

Ku p'o'obol u pach le chiimo', ku suusa'al, chen ts'o'okole' ku ts'aqbal ichil junp'éel laak chakbil, yan u

ts'aabal tu láakal tia'al chak bil,
yan u ts'aabal tu láakal u sool junp'éel
chiim, yéetel kan lunch ja', ku ts'okole'
ku ts'aabal k'aak', chen looknáke' ku jo'ol
sa'al tia'al siistal. Je'el xan u becytal
u ch'ujukk'in saale'.

¿ Bix u yu'ukul?

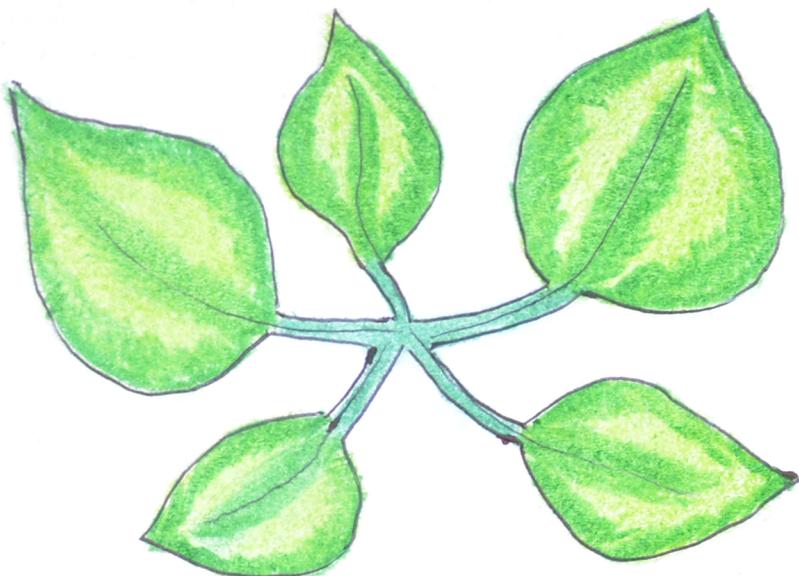
U ja'il u sool chiime' ku yu'uk'ul ti'
tu láakal junp'éel k'iin.

¿ Máaxo'ob je'el u pajtal u yuk'ihe?

Tu láakal máak je'el u paajtal u
yuk'ihe'.

Anc' HuChim Isela.

X-KAKALTUN

Le x-kakaltuno' junkúul xiin ku yantal ich k'áax tu lu'umil Campech, Yucatán yéetel Quintana Roo. Le xiwa jaach ki'ibook, ma' tu nuukuch che'etal, yéetel saak u mejen loolo'ob u xa'ayo'ob ku ts'iik.

¿ Ba'ax ku ts'akik?

Le xiwa ku ts'akik yajnaak'il yéetel elel wiix.

¿ Bix u maak'anta'al?

U tia'al yajnaak'o'obe' ku ma'achal jun ch'aach u le' le xiwa' ku ts'aaba jooybil ti' jun p'eal kuum yéetel jump'eel luch chokoja'. Le jooya' ku pa'ata'al u siistal, ku yúuk'ul ka'ateen ti' jump'eel kiin yo'olal ooxp'eel k'iino'ob ku ukbil yela' u tia'al mejen pdalal yéetel nojoch maak'.

U tia'al elelwiixe' ku ma'achal jun ch'aach u le' le x-kakaltun, ts'o'okole ku ya'ach'tiko'ob ti' jump'eel luch siis ja', tak men p'aaták

ya'ak u ja'il, ku máayta'al ku ts'o'okhole
ku yuuuk'ul lela'.

Le ts'aka' u páqjtal u yúuk'ik mejen
paalal yéetel nuukuch máak, cheenba'ale'.
ti' le uk'ula je'el u páqjtal u yuuk'ul siis
ja'e'.

Chan May Guadalupe.

JEJELAAS T'AANO'OB YAAN TE AANALTE'A

Asab: U laan t'aan u tia'al a wa'lik
ya'ab.

Chim: Leti'e k'ajoltaan ich káastelan
t'aan piña.

Jóop: U nu'ukulil u jo'osa'al janal.

Kukut paap: Leti'e k'ajooltaan ich kaaster-
lan t'aan aqjo.

Ku'ulbi: Ba'al ku ma'achab u tia'al ji'ibil
ti' máak.

Yis: Leti'e k'ajoltaan ich káastelan riñon.

DE FELAN
YAAN TE K'AB'AL

Aab: U'bañ Yax
yax

Chantel: e
e

U tsoolil le ts'ats'ak xiiwo'obo
tu meyajto'ob u ai-ka'an saiilo'ob
u lu'umilo'ob Campech, Yucatán yéctel
Quintana Roo tu wiinalil Agosto tu
já'abil 2012. Beeta'ab bolonp'éélil
tuumen Ai-tsiibo'ob Yuc Roo.

